

[Chr. Rasmussen.]

en fast begrænsning af den kreds indenfor familien, overfor hvilken staten ikke kan gøre sin forkøbsret gældende. Denne kreds indskrænkes nu til kun at omfatte forældre og børn eller adoptivbørn og søskende, medens man ikke som hidtil frit kan overdrage en ejendom til søskendebørn. Der er dog overfor den hidtidige kreds af familien i ændringsforslag nr. 5 indført betydelige lempelser, idet forslaget går ud på, at statens almindelige forkøbsret ikke kan benyttes, såfremt der fra den pågældende ejendom ikke er behov for tillægsjord. Jeg tillægger denne bestemmelse en ikke ringe betydning, da den gør det muligt for de pågældende selv at klare sig fri af statens forkøbsret ved frivilligt, før en eventuel handel finder sted, at afhænde den nødvendige tillægsjord. Jeg skal dog straks erkende, at værdien af denne bestemmelse i høj grad forflygtiges, hvis man i disse handeler ikke spiller ærligt spil. Jeg skal imidlertid afholde mig fra at give anvisninger.

Ændringsforslagene nr. 10 og 11 træder i stedet for det af det radikale venstre fremsatte lovforslag om finansiering af bestående jordrentebud ved ejerskifte. Her er indsat de samme lånegrænser som i det radikale venstres forslag, nemlig et tillægs-lån af staten på indtil 120 pct. af ejendoms-skylden og tilladelse til privat pantsætning derudover til et beløb, der ikke må overstige 130 pct. af ejendoms-skylden og den skattemæssige besætnings- og inventar-værdi. Set i relation til det radikale venstres forslag er der sket den begrænsning, at reglen nu kun drejer sig om salg fra forældre til børn eller svigerbørn. Når et stort flertal ikke har kunnet gå videre, skyldes det frygten for konsekvenserne for det første et run på jordfondens midler og for det andet faren for en yderligere prisstigning på disse ejendomme, der i forvejen er kommet op i en meget høj pris. De to her omtalte ændringsforslag står i relation til statshusmandslovens §§ 22 og 24.

Ændringsforslag nr. 12 om indsættelse af en ny paragraf står i relation til statshusmandslovens § 32. Det angår finansiering af leje-huses overgang til selveje. Det har hidtil været muligt at give statslån til køb af disse huse, men som jeg allerede nævnte

ved behandlingen af udlånsloven for nogle måneder siden, er man, efterhånden som arbejdet med loven om leje-huses overgang til selveje er skredet frem, blevet klar over, at man stod uden muligheder for finansiering i adskillige tilfælde. Hvor det drejer sig om sådanne huse, der sælges i suppleret stand, d. v. s. i forbindelse med tillægsjord, har man ikke muligheder i øjeblikket for finansiering af købet af merarealet eller bygningernes udvidelse, hvilket er erkendt fra alle sider. Det er derfor absolut nødvendigt med denne bestemmelse i loven.

Ændringsforslagene nr. 13 og 14, der står i relation til statshusmandslovens §§ 34 og 55, åbner mulighed for at give etablerings-lån i de tilfælde, hvor en ejendom får et så betydeligt areal i tillægsjord, at ejendommen stort set helt skifter karakter. Det vil i adskillige tilfælde være sådan, at hvis f. eks. en ejendom på en 5—6 tdr. land suppleres op til en 10—12 tdr. land, vil ejeren ikke uden et sådant lån være i stand til indenfor en rimelig tid af skaffe sig den nødvendige besætning og inventar.

Jeg har her søgt at redegøre for de af ministeren stillede og af udvalgsflertallet tiltrådte ændringsforslag, idet jeg iøvrigt skal henviser til det fyldige materiale, der ledsager betænkningen. Jeg beklager, at venstre og konservative ikke har kunnet tiltræde. Jeg kan ikke se, at disse forslag går nogen for nær. Men derved er jo intet at gøre.

Jeg skal derefter som mit partis ordfører fremsætte nogle betragtninger.

Jeg erkender, at der med dette lovforslag sker betydelige forbedringer i relation til gældende lov: indskrænkningen af familie-kredsen, der falder udenfor loven, inddragelsen af den frie jord under forkøbsretten, den obligatoriske konjunkturbestemte rente, de faste regler for ydelse til staten, hvor et jordrentebud udnyttes på anden måde end til landbrug og gartneri, f. eks. grus- og mergel- eller tørvegravning el. lign., og en virkelig finansiering af leje-husene ved overgang til selveje, så disse kan blive virkelig gode landbrug. Alt dette anser vi i mit parti for betydelige forbedringer. Men vi tror ikke, at jordspørgsmålet hermed er løst for en uoverskuelig fremtid. Det er vor bestemte opfattelse, at en gennemgribende